

Vergaderjaar 1991-1992

21 993

Algemene regeling met betrekking tot het luchtverkeer (Wet Luchtverkeer)

Nr. 10

NOTA VAN WIJZIGING

Ontvangen 19 december 1991

Het voorstel van Wet wordt als volgt gewijzigd:

- A. In artikel 1 worden de volgende wijzigingen aangebracht:
1. Onderdeel i komt te vervallen.
  2. Onder lettering van de onderdelen j tot en met n tot i tot en met m komt onderdeel i als volgt te luiden:
    - i. gezagvoerder: degene aan boord van het luchtvaartuig, die belast is met de veilige uitvoering van de vlucht.
- B. In artikel 3, onderdeel b, komt het woord «op» te vervallen.
- C. Artikel 6 komt te luiden als volgt:

Artikel 6

Het is verboden boven gebieden met aaneengesloten bebouwing of kunstwerken, industrie- en havengebieden daaronder begrepen, dan wel boven mensenmenigten, aan het luchtverkeer deel te nemen op een zodanige hoogte dat het niet meer mogelijk is een noodlanding uit te voeren zonder personen of zaken op het aardoppervlak in gevaar te brengen, tenzij zulks noodzakelijk is:

- a. om op te stijgen of te landen;
- b. voor de uitvoering van naderings- en vertrekprocedures, alsmede van luchtverkeerspatronen.

- D. 1. Artikel 11, eerste lid, komt te luiden als volgt:
1. Voor de aanvang van iedere vlucht waaraan luchtverkeersleiding wordt gegeven wordt door of namens de gezagvoerder een vliegplan bij de betrokken luchtverkeersleidingsdienst ingediend. Het vliegplan bevat de gegevens en inlichtingen omtrent de voorgenomen vlucht.
  2. Artikel 11, derde lid, komt te luiden als volgt:
  3. De gezagvoerder komt de door de luchtverkeersleiding gegeven voorwaarden van de klaring na en volgt de aanwijzingen van de luchtverkeersleiding op.

E. Artikel 47 komt te luiden als volgt:

Artikel 47

1. Degene die handelt in strijd met de artikelen 4, 5, 6, 8 tot en met 11, 12, vijfde lid, 18 eerste lid, 19 en het bepaalde krachtens de artikelen 7, 13 en 14 tweede lid, van deze Wet, of nalaat maatregelen te nemen, dat het bepaalde bij of krachtens deze artikelen wordt nagekomen, wordt gestraft met een hechtenis van ten hoogste zes maanden of een geldboete van ten hoogste de derde categorie.

2. Bij veroordeling wegens overtreding van de in het eerste lid van dit artikel strafbaar gestelde feiten kan de bevoegdheid een luchtvaartuig te bedienen of luchtverkeersleiding te geven voor ten hoogste drie jaren worden ontzegd.

3. De in het eerste lid van dit artikel strafbaar gestelde feiten zijn overtredingen.

4. Overtredingen van krachtens deze wet gestelde regels, bedoeld in het eerste lid van dit artikel, vormt slechts een strafbaar feit voorzover dit in die regels uitdrukkelijk is bepaald.

F. In artikel 49, eerste lid, wordt het woord «luchtverkeerbeveiliging» vervangen door: luchtverkeersbeveiliging.

G. Onder vernummering van het tweede lid tot derde lid wordt in artikel 55 een nieuw tweede lid ingevoegd, dat komt te luiden als volgt:

2. De door de inwerkingtreding van deze wet krachtens het Luchtverkeersreglement 1980 (Stb. 1980, 786) door of vanwege Onze Minister gegeven nadere regels, alsook de krachtens het Luchtverkeersreglement 1980 door of vanwege Onze Minister gegeven vrijstellingen, onthefingen en de daaraan verbonden voorschriften blijven nog twee jaar na het in werking treden van deze Wet van kracht, tenzij zij op een vroeger tijdstip worden ingetrokken.

Toelichting

In artikel 1 onderdeel i, was voorheen een definitie van het begrip «bestuurder» opgenomen. Deze is thans komen te vervallen. De enige plaats in de ontwerp-wet waar het begrip «bestuurder» is opgenomen is in artikel 11, lid 3. Het is niet nodig het woord bestuurder hier te handhaven. De gezagvoerder is immers degene die belast is met de veilige uitvoering van de vlucht. Hij draagt de verantwoordelijkheid voor het nakomen van de door de luchtverkeersleiding gegeven voorwaarden van de klaring en het opvolgen van de aanwijzingen van de luchtverkeersleiding. Om die reden behoeft deze verplichting niet nog eens apart bij de bestuurder te worden neergelegd. Voorts leidde het begrip tot verwarring, omdat niet altijd even duidelijk is wie feitelijk de stuurorganen bedient. Vaak is sprake van een samenspel van bestuurshandelingen. Het begrip bestuurder is daarom uit de ontwerp-wet verwijderd. Als gevolg van het feit dat het in de praktijk niet voorkomt dat de gezagvoerder van een luchtvaartuig zich niet aan boord van het luchtvaartuig bevindt is de definitie van het begrip «gezagvoerder» aangepast. Over deze wijziging is overleg gevoerd met de Vereniging van Nederlandse Verkeersvliegers.

Voorts ben ik van mening dat een vertaling van de woorden «responsible for» zoals opgenomen in de definitiebepalingen van Annex 2 dient plaats te vinden door middel van de woorden »verantwoordelijk voor». Het is om die reden dat ook op dit punt aanpassing van de definitie van het begrip gezagvoerder heeft plaatsgevonden.

In artikel 3, onderdeel b, is een redactionele aanpassing opgenomen.

Voor de voorgestelde wijziging van artikel 6 van het voorstel van wet merk ik het volgende op.

In zijn arrest van 2 maart 1989 heeft het Gerechtshof te 's-Gravenhage de vraag of de uitzonderingen op de minimum toegestane vlieghoogten genoemd in de artikelen 16, 53 en 58, LVR-1980 ook van toepassing zijn op schijnlandingen (oefennaderingen), ontkennd beantwoord en deze oefennaderingen wegens strijd met genoemde artikelen onrechtmatig beoordeeld. Dit standpunt is door de Hoge Raad bevestigd in haar arrest van januari 1991, 14 091.

Het Hof stelt in zijn arrest dat schijnlandingen niet vallen onder het begrip landing en trekt hieruit de conclusie dat het begrip landing inhoudt dat met de wielen de grond wordt geraakt.

Naar aanleiding van deze uitspraak is verder de vraag gerezen of andere procedures die eveneens nauw samenhangen met de begrippen «landen» en «opstijgen», waaronder het uitvoeren van naderings- en vertrekprocedures en luchtverkeerspatronen, eveneens onder de laagvliegeregels behorend bij deze begrippen gebracht kunnen worden. Met deze Nota van wijziging wordt de mogelijkheid geopend om naderings- en vertrekprocedures en luchtverkeerspatronen uit te voeren op een zodanige hoogte dat een veilig, ordelijk en efficiënt verloop van het verkeer niet in gevaar wordt gebracht.

Het nieuwe onderdeel b is zo geformuleerd dat het begrip naderingsprocedures ook de naderingen behelst waarbij niet met de wielen de grond wordt geraakt.

Daarnaast omvat deze Nota van wijziging ook het uitvoeren van vertrek- en circuitprocedures waarmee alle procedures die van de minimum vlieghoogte zijn uitgezonderd, onder de werking van dit artikel zijn gebracht.

Voor de toelichting op de wijziging van artikel 11, eerste lid wordt verwezen naar het daaromtrent gestelde in de Nota naar aanleiding van het Eindverslag.

De wijziging van de qualificatie van de verbodsbepaling van artikel 5 tot overtreding en niet meer tot misdrijf heeft gevolgen voor de strafbepalingen. In verband hiermee is artikel 47 aangepast. Voor het overige wordt verwezen naar het in de Nota naar aanleiding van het Eindverslag hieromtrent gestelde.

Over de voorgestelde wijziging van artikel 55 breng ik het volgende naar voren.

Op basis van artikel 55, eerste lid, onderdeel a, komt artikel 76, eerste lid, onderdeel b en f, van de Luchtvaartwet te vervallen op hetzelfde moment van inwerkingtreding van het voorstel van Wet. Op hetzelfde moment zal een nieuw LVR op basis van het voorstel van Wet in werking treden.

Doordat artikel 76, eerste lid, onderdeel b en f op grond van artikel 55 Wet Luchtverkeer komt te vervallen, komt de wettelijke basis voor het LVR 1980 en de op grond daarvan verleende vrijstellingen en ontheffingen eveneens te vervallen.

Aangezien er sprake is van een groot aantal regelingen dat op basis van het LVR 1980 is tot stand gekomen, dient een ruime overgangperiode te worden genomen om te bezien in hoeverre deze regels in overeenstemming zijn met het nieuwe LVR en zo neen, op welke wijze aanpassing dient plaats te vinden.

Het is om die reden dat artikel 55 wordt aangepast. De vrijstellingen, ontheffingen, voorschriften en nadere regels blijven op basis van dit

artikel dan nog twee jaren van kracht, tenzij zij op een eerder tijdstip worden ingetrokken.

**De Minister van Verkeer en Waterstaat,
J. R. H. Maij-Weggen**

**De Minister van Defensie,
A. L. ter Beek**

**De Minister van Binnenlandse Zaken,
C. I. Dales**